

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده‌ی روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته روانشناسی تربیتی

موضوع:

بررسی و مقایسه کارایی حافظه کاری و عملکرد تحصیلی در بین دانش آموزان پسر

یک زبانه و دو زبانه پایه پنجم ابتدایی شهر کرمانشاه

استاد راهنما

آقای دکتر اسدزاده

استاد مشاور

آقای دکتر سعدی پور

استاد داور

خانم دکتر ابراهیمی قوام

پژوهشگر

ستار کیانی

پاییز 1390

چکیده

هدف این تحقیق، بررسی و مقایسه‌ی کارایی حافظه‌ی کاری و عملکرد تحصیلی در بین دانش‌آموزان پسر یک‌زبان و دو‌زبان‌ی پایه پنجم ابتدایی است. به این منظور تعداد 42 دانش‌آموز دو‌زبان و 47 دانش‌آموز یک‌زبان پسر در پایه پنجم ابتدایی شهر کرمانشاه که در سال تحصیلی 89-90 مشغول تحصیل بودند، به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. برای سنجش حافظه‌ی کاری از آزمون کورنولدی و جهت تعیین عملکرد تحصیلی آنها در درس ادبیات فارسی، از نمرات تحصیلی یک ترم آنها در این درس (قرائت، املاء، انشاء) استفاده گردید. برای تحلیل داده‌ها از فراوانی، درصد فراوانی و میانگین، و برای توصیف داده‌ها، از آزمون آمستقل استفاده شد. نتایج نشان داد، بین دانش‌آموزان یک‌زبان و دو‌زبان از نظر حافظه‌ی کاری تفاوت معنادار وجود دارد. بین دانش‌آموزان یک‌زبان و دو‌زبان از نظر عملکرد تحصیلی نیز تفاوت معنادار به دست آمد. رابطه بین عملکرد تحصیلی و حافظه‌ی کاری در یک‌زبان‌ها معنادار بود و همچنین رابطه بین عملکرد تحصیلی و حافظه‌ی کاری در دو‌زبان‌ها معنادار بود.

کلیدواژه‌ها: حافظه‌ی کاری، عملکرد تحصیلی، دانش‌آموزان دو‌زبان، دانش‌آموزان یک‌زبان

تقدیم به :

مادری که عنوان عاشقانه ترین شعر خداست

و

پدری که می بخشد بی دریغ و دوست می دارد بی چشم داشت

تقدیر و تشکر

بر خود لازم می دانم از زحمات استاد عزیز و فرزانه جناب آقای دکتر حسن اسد زاده که راهنمایی این پایان نامه را به عهده داشته اند و در تکمیل آن مرا راهنمایی و هدایت فرموده اند، نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشم. از استاد عزیز و ارجمند جناب آقای دکتر اسماعیل سعدی پور که فراتر از مشاوره پایان نامه، با صبر فراوان مرا یاری فرموده اند بی نهایت سپاسگذارم.

همچنین از استاد بزرگوار سرکار خانم ابراهیمی قوام که زحمت داوری پایان نامه را به عهده گرفته اند، کمال تشکر را دارم.

فهرست جداول

عنوان صفحه

جدول 4-1: فراوانی نمونه بر حسب گروه ها 95

جدول 4-2: آماره های توصیفی آزمون حافظه کورنولدی بر حسب گروه ها 96

جدول شماره 3-4: آماره های توصیفی نمرات درس فارسی بر حسب گروه ها 96

جدول 4-4: آزمون t مستقل برای مقایسه میانگین آزمون حافظه کورنولدی 97

جدول 4-5: آزمون t مستقل برای مقایسه میانگین نمره دانش آموزان در درس فارسی 98

جدول 4-6: ضریب همبستگی بین نمره حافظه کورنولدی و نمره درس ادبیات فارسی

برای دانش آموزان یک زبانه 99

جدول 4-7: ضریب همبستگی بین نمره حافظه کورنولدی و نمره درس ادبیات فارسی

برای دانش آموزان دو زبانه 100

فهرست مطالب	
صفحه	عنوان
1	فصل اول: کلیات پژوهش
2	مقدمه
6	بیان مسئله
9	ضرورت و اهمیت پژوهش
12	هدف تحقیق
13	فرضیه تحقیق
14	تعریف اصطلاحات
16	فصل دوم: پیشینه پژوهش
17	فراگیری زبان
18	نظریه اسکینر
18	نظریه چامسکی
19	نظریه برگ
20	عوامل موثر در رشد زبان
21	زبان و تفکر
22	زبان و یادگیری
23	زبان و حافظه
25	دوزبانگی
26	دوزبانگی و سازمان بندی آن در قشر مخ
27	برتری دوزبانگی بزرگ زبانگی
28	اثرات دوزبانگی
31	پیشرفت تحصیلی و دوزبانگی
33	موضوعات درسی و دوزبانگی

34	برنامه های آموزشی و دوزبانگی
37	عوامل موثر در ماهیت دوزبانگی
37	تاریخچه حافظه
38	ماهیت حافظه
40	حافظه کوتاه مدت
41	حافظه کاری
43	تفاوت حافظه کاری با کوتاه مدت
44	راه های افزایش کارایی حافظه کاری
48	رابطه درک مطلب با حافظه کاری
48	گنجایش حافظه کاری
49	اندازه گیری حافظه کاری
51	عملکرد تحصیلی
52	عوامل موثر در عملکرد تحصیلی
62	نگاهی به تحقیقات انجام شده در ایران و جهان
87	فصل سوم: روش شناختی پژوهش
88	جامعه آماری
89	روش پژوهش
89	نمونه و روش نمونه گیری
89	روش جمع آوری داده ها
89	ابزار گرد آوری داده ها
90	معرفی آزمون حافظه کاری کورنولدی
92	روش تجزیه و تحلیل آماری
93	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری داده ها
94	مقدمه
96	آزمون فرضیه ها
99	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
100	مقدمه

100	بحث و نتیجه گیری
105	محدودیت های پژوهش
105	پیشنهاد های کاربردی
106	پیشنهاد های پژوهشی
114	منابع

فصل اول

مقدمه

تاریخ پیدایش زبان را در زندگی انسان به دقت نمی توان تعیین کرد. ولی مردم شناسان آن را بین پانصد هزار تا یک میلیون سال پیش حدس می زنند. بنابراین، زبان پدیده ای است بسیار کهن، ولی نقش زبان در حیات انسان در این مدت طولانی هیچگاه به اندازه نقش آن در ده هزار سال گذشته نبوده و شناخته نشده است. باید این نکته را نیز در نظر گرفت که زبان صرفاً وسیله ای برای ارتباط و محاوره نیست، بلکه وسیله ای برای سازمان دهی و تفسیر و توصیف واقعیت و ابزاری برای تفکر نیز می باشد. استفاده از کلمات بر آگاهی از اشیا و اعمال دلالت دارد و ترکیب کلمات دال بر تاسیس یا کشف روابط بین اشیا و تنظیم تجربه فردی در همبستگی کلی است (سیگوان¹، 1369).

برخی از پژوهشگران حوزه دو زبانی معتقدند که همه کسانی که دو زبان را می آموزند، دو زبانه² نیستند. عده ای از مردم، زبان دوم را زمانی می آموزند که در زبان اول تبحر و مهارت کافی یافته اند. این وضعیت، یادگیری یا اکتساب زبان دوم است، اما گروهی دیگر از بدو تولد، همزمان با دو یا چند زبان مواجه میشوند و آنها را می آموزند، این حوزه رشد دو زبانی است (هاف گینز برگ³، 1997). حال با پذیرش اینکه گروهی از بدو تولد با دو یا چند زبان مواجه می شوند، می توان ادعا کرد کسانی که در ایران به دو زبان تکلم میکنند دو زبانه هستند. زیرا دو زبانه های ایرانی از بدو تولد از طریق رادیو، تلویزیون و سایر رسانه ها با زبان فارسی به مثابه زبان دوم آشنا شده و تا پیش از ورود به مدرسه مهارت هایی هر چند اندک در زبان دوم کسب کرده اند (میکائیلی و فراهانی، 1385).

بین پژوهشگران و متخصصان تعلیم و تربیت در مورد اثرات دو زبانی روی کودکان از قدیم تا کنون بحث های فراوانی وجود داشته است. بعضی معتقدند که دو زبانی دارای اثرات منفی روی پیشرفت زبان، اهداف تربیتی، رشد شناختی و هوش می باشد و بعضی دیگر بر این باورند که دو زبانی دارای اثرات مثبت است و این که کودک نه

¹ -Sigvan

² -Bilingual

³ -Haff Ginsberg

فقط در مدرسه دارای پیشرفت است بلکه همچنین دارای قابلیت های شناختی و ابتکار بالایی می باشد (گروزین 19821).

همانطوریکه در بالا نیز ذکر شد دو زبانگی دارای اثرات مثبت به عقیده بعضی روانشناسان و دارای اثرات منفی به عقیده بعضی دیگر از آنها بر روی رشد شناختی می باشد. توانایی های شناختی مثل حافظه، ادراک و آگاهی های فرا زبانی تحت تاثیر دو زبانگی می باشد. و طبیعتاً روی حافظه کاری به عنوان یکی از فرایندهای شناختی آنان، که موضوع بحث ما نیز می باشد تاثیر گذار است.

روانشناسان حافظه را به عنوان یک ظرف و توانایی ذهنی برای دریافت، اندوزش، پردازش و بازیابی اطلاعات تعریف میکنند (چایلد2، 994، ص 152، نقل از اسد زاده، 1383). بدون حافظه، تعداد بسیار اندکی از وظایف عصبی با موفقیت انجام خواهند شد. وظایفی از قبیل ادراک، بازشناسی، فهم زبان، برنامه ریزی، حل مسئله، و تصمیم گیری همه وابسته به حافظه هستند (ترانل و داماسیو3، 1995، ص 27، نقل از اسد زاده 1383).

حافظه فعال یک نظام ذهنی است که وظیفه اندوزش و پردازش موقتی اطلاعات برای انجام یک رشته از تکالیف پیچیده شناختی مانند فهمیدن، استدلال کردن و یادگیری را بر عهده دارد (بدلی4، 1986، ص 34 نقل از اسد زاده 1383). حافظه فعال هم به اندوزش و هم به پردازش اطلاعات بطور همزمان اشاره دارد.

به عبارت دیگر، هر تکلیف یا تستی که حافظه فعال یک فرد را اندازه گیری میکند باید از او بخواهد به طور همزمان دو کار را انجام دهد: یکی نگهداری مقدار ناچیزی از اطلاعات برای یک دوره بسیار کوتاه از زمان و دیگری انجام

¹-Grozin

²-Child

³-Tranel and Damacio

⁴-Baddeley

یک عملیات ذهنی. شواهد پژوهشی متعدد حاکی از آن هستند که حافظه فعال نقش بسیار عمده و تعیین کننده ای در یادگیری پیچیده شناختی دارد. (دانمن و کارپنتر¹، 1980؛ نقل از اسدزاده 1383).

در سال 1974 آلن بدلی با تاثیر پذیرفتن از نظریه ی حافظه ی سه گانه، حافظه کوتاه مدت را حافظه ی کاری نامید و برای آن تعریف دقیق تر و جامع تری پیشنهاد کرد. او دیدگاه اتکینسون و شیفین را که نقش یک نظام اجرایی کنترل کننده برای حافظه کوتاه مدت قائل شدند مطالعه و آزمایش کرد و اهمیت پردازش حافظه ی کوتاه مدت را به عنوان حافظه کاری و عمل کننده در تکالیف شناختی نظیر یادگیری، استدلال و درک معانی نشان داد (کرمی نوری، 1383).

تحقیق در مورد حافظه ی فعال در طول 25 سال گذشته رشد قابل توجهی کرده است و به نقطه حیاتی رسیده است. که در آن هم امکان مقایسه پیشنهادهای نظری متفاوت وجود دارد و هم مسیر پژوهش های جدید در حوزه حافظه فعال مشخص میشد این تمرکز نظری قوی نیاز فعلی به این حوزه را می رساند (میاکی و شاه²، 1999؛ به نقل از ارجمند نیا، 138).

از دیگر اقسام حافظه، حافظه ی فعال، با اطلاعاتی که در ذهن بطور فعال وجود دارند و در حال فعالیت برای انتقال به حافظه درازمدت هستند، سر و کار دارند (سیف³، 1386). در سال 1963، دوچ و دوچ³، الگویی در زمینه ی توجه انتخابی ارائه دادند و خاطر نشان کردند که حافظه فعال، بخشی است که از اندوزش فعال بسیار بالایی برخوردار است. آنها بیان میکنند که محرک های ورودی جهت پردازش باید مورد انتخاب واقع شوند و انتخاب بخشی به نام حافظه ی فعال یک انباره ی کوتاه مدت است، صورت می گیرد (گوین⁴، 1998.4).

¹-Daneman & carpenter

²-Miyake & Shah

³-Deutsch & deutsch

⁴-Gavin

هر چند تعاریف جدیدی که برای حافظه داده شده است بر حافظه ای جداگانه و کوتاه مدت تاکید ندارند، ولی پردازش نخستین، تکرار و انتقال اطلاعات ورودی مجموعاً، عملکرد مهم حافظه کاری محسوب میشود. حافظه کاری، علاوه بر نگهداری موقت اطلاعات جدید، اطلاعات فراخوانده شده از حافظه دراز مدت را نیز در خود نگه می دارد. حافظه ی کاری جایی است که در آن محفوظات قدیم فرد با اطلاعات جدید او در هم می آمیزد. به بیان دیگر، حافظه کاری جایی است که در آن عمل فکر کردن صورت می گیرد (هیچ و دیگران، 1988؛ نقل از گلاور و برونینگ 1، 1990، خرازی، 1385)

حافظه کاری همان چیزی است که اغلب مردم آن را آگاهی می نامند (هیچ، هالیدی، شوفستال و شراگن، 1988؛ نقل از گلاور و برونینگ، 1990؛ خرازی 1375). حافظه کاری را می توان جزئی از الگوی شناختی نیز تصور کرد که تصمیمات مربوط به محرک های ورودی در آن گرفته میشود (آندره، 1987؛ نقل از گلاور و برونینگ؛ 1990: خرازی، 1385).

بنا بر آنچه گفته شد در این تحقیق به بررسی و مقایسه کارآمدی حافظه کاری و عملکرد تحصیلی در بین دانش آموزان دو زبانه و تک زبانه خواهیم پرداخت.

بیان مسأله

بدیهی است که امروزه اهداف نظام های پرورشی، فقط انتقال مجموعه ای از اطلاعات و محفوظات به فراگیران نیست، بلکه هدف، پرورش افراد متفکری است که به جای محتوای علم، روش تولید علم، نقد، تغییر و اصلاح را آموخته باشند. این در حالی است که اغلب فراگیران از راهبردهای حافظه و یادگیری و راه های افزایش کارایی آنها آگاهی نداشته و از سرمایه ی وجودی و خدادادی خویش استفاده درست و بهینه به عمل نمی آورند.

¹ -Glover & Bruning

با وجود این مشاهدات و مطالعات، نشان می دهند که هنوز برخی از فراگیران به علت بی خبری از روش های درست یادگیری و مطالعه به رغم کوشش زیاد و صرف وقت و انرژی فراوان، نتیجه ی مطلوب را به دست نمی آورند و مشکلات آموزشی از قبیل افت یا شکست تحصیلی و پیامدهای منفی و فردی و اجتماعی ناشی از آن یکی از شایع ترین و مهمترین رویدادهای استرس زای فراگیران به شمار می رود (کرمی، 1381)

این وضع مخصوصا در دانش آموزان مناطق دو زبانه تشدید میشود و این مسئله می تواند یکی از عوامل عملکرد تحصیلی ضعیف و شکست تحصیلی در بین دانش آموزان باشد. کودکی که اطرافیانش ترک زبان، لر زبان و یا ... باشند ناگزیر با این زبان مفاهیم و نام های اشیا را فرا می گیرد و به این زبان تکلم خواهد کرد.

یکی از مسائلی که دغدغه ی آن حدود 25 سال پیش همواره در ذهن مسئولین آموزش و پرورش مطرح بوده است. مسئله ی آموزش کودکان مناطق دو زبانه کشور است. تقریبا در 12 استان کشور اعم از مناطق روستایی و شهری، کودکانی هستند که زبان مادریشان غیر از زبان فارسی است. اینان وقتی که در سال اول وارد مدرسه می شوند، با مشکل زبانی روبرو هستند، یعنی قبل از اینکه خواندن و نوشتن بیاموزند، از مهارتهای سخن گفتن و فهمیدن زبان فارسی که زبان آموزشی رسمی کشور است محروم هستند.

سالیان سال است که معلمان و دانش آموزان مناطق دو زبانه با این معضل همچنان دست به گریبان هستند. از سوی دیگر بررسی وضعیت تحصیلی این گونه کودکان حکایت از افت شدید تحصیلی و حتی ترک تحصیل بسیاری از آنها دارد. به دلیل مسائل بوجود آمده، مسئله دو زبانی در سال های اخیر باعث افزایش علاقه به تحقیق در مورد زبان گردیده است. زبان شناسان، روان شناسان و جامعه شناسان، دو زبانه ها را از دیدگاه های مختلف مورد بررسی قرار داده اند تا بفهمند دو زبانی چگونه توانایی های شناختی مثل حافظه، ادراک و آگاهی های فرا زبانی را تحت تاثیر قرار می دهد (آلبرت و اوپلر، 1978).

اولین مطالعاتی که کارکرد شناختی یا ذهنی را با دو زبانیگی مورد بررسی قرار دادند در دهه 1920 صورت گرفت. یافته های این تحقیقات نشان می دهند که کودکان دو زبانه در تکالیف مدرسه ای نسبت به همسالان یک زبانه خود ضعیف عمل میکنند و همچنین نمرات پایین تری در آزمون های استاندارد شده ی هوش کلامی و غیر کلامی بدست می آورند (همان منبع).

در بعضی از کشورها مثل ایران، آموزش به زبان مادری کودکان بعضی از نواحی (آذربایجان، کردستان) متفاوت است. کودکان این مناطق تا زمانی که به مدرسه نمی روند به زبان مادری خود صحبت میکنند. ولی وقتی وارد مدرسه شدند شروع به یادگیری زبان دوم می کنند. لذا مهارت و توانایی زبانی که این کودکان کسب میکنند نسبت به مهارت و توانایی زبانی کودکانی که زبان مادری آنها زبان آموزش نیز می باشد ضعیف خواهد بود. بنابراین کودکان مزبور وقتی به زبان دوم صحبت میکنند به دلیل توانایی ضعیف در هر دو زبان اغلب به واکنش منفی اطرافیان مواجه میشوند. این واکنش بر عزت نفس آنها تاثیر می گذارد و عزت نفس نیز به نوبه خود می تواند عملکردهای شناختی و تحصیلی کودکان دو زبانه را تحت تاثیر قرار دهد.

حال با توجه به مسائل مطرح شده در زمینه ی دو زبانیگی و حافظه ی کاری، پژوهش حاضر درصدد یافتن پاسخ علمی به این سوالات تحقیق است که آیا دانش آموزان دو زبانه مقطع پنجم ابتدایی در عملکرد تحصیلی از دانش آموزان یک زبانه ی همان مقطع، ضعیف تر هستند؟ آیا بین کودکان دوزبانه و یک زبانه از لحاظ کارآیی حافظه ی کاری تفاوت وجود دارد؟ نهایتا اینکه آیا کودکان یک زبانه از لحاظ عملکرد تحصیلی و کارآمدی حافظه کاری از کودکان دو زبانه جلوتر هستند؟

ضرورت و اهمیت پژوهش

امروزه دو زبانگی یا چند زبانگی یک پدیده جهانی است و تقریباً به ندرت می‌توان کشوری را سراغ داشت که لاقلاً بخش کوچکی از جمعیت آن به دو یا چند زبان تکلم نکنند. گسترش علم و تکنولوژی، افزایش امکان جابجایی سریع جمعیت، تغییر مداوم شرایط اقتصادی و سیاسی، تغییر افقهای فرهنگی و نیازها و امیدهای انسان و بروز فاجعه‌هایی مثل جنگ، بیکاری، قحطی، بلایای طبیعی همه سبب میشوند که دائماً در گوشه و کنار جهان گروه‌های کثیری از مردم محل زیست خود را ترک کنند و در نقاط دیگری از جهان سکونت گزینند این امر مسلماً مستلزم سازگاری‌های بسیار، از جمله سازگاری‌های زبانی یعنی فراگیری یک زبان جدید است. در کنار اینگونه از دو زبانگی که ناشی از جابجایی سریع جمعیت در روزگار ماست، نوع دیگری از دو زبانگی نیز وجود دارد که در مقایسه با نوع اول می‌توان آن را دو زبانگی کلاسیک نامید و آن اینکه در بسیاری از کشورهای جهان به علل تاریخی گروههایی از مردم که به زبان‌های گوناگون سخن می‌گویند، قرن‌هاست که در کنار هم زندگی میکنند.

عوامل فرهنگی و اقتصادی در این کشورها به گونه‌ای آرایش یافته‌اند که هر چند یکی از زبان‌های رایج در آنها زبان رسمی شناخته‌شده می‌شود، اما عوامل بنیادی گوناگونی سبب شده‌اند که زبان رسمی نتواند زبان یا زبان‌های دیگری را به کلی منسوخ کند. به هر حال دو زبانگی خواه در شکل نوین و خواه در شکل سنتی آن مسائلی برای نظام‌های آموزش مطرح کرده است که پاسخگویی به آنها به بررسی دقیق و همه‌جانبه نیاز دارد (براهنی، 1371).

حال از میان هزاران زبان کم و بیش طبقه‌بندی شده تنها چند صد تایی آنها تنظیم شده و مدون هستند و این امر در زمینه خاص مورد مطالعه ما مسئله‌ای حیاتی است، زیرا افق یک زبان استاندارد و تنظیم شده می‌تواند آموخته‌شود و به عنوان وسیله‌ی تعمیم‌مورد استفاده قرار گیرد.

بنابراین اگر زبان یک گروه از افراد انسانی استاندارد نشده و شکل تنظیم یافته نداشته باشد، باید قبل از آنکه بتوانیم آن را برای مقاصد آموزشی مورد استفاده قرار دهیم استاندارد گردد. این وظیفه ای است پر خرج و مشکل که همیشه هم عملی نیست و در مورد همه زبان های موجود نمی توان به کار برد. حتی اگر فرض کنیم که این مسئله حل شده و فقط زبان های استاندارد در نظر گرفته شده اند، برپایی یک نظام آموزش و پرورش دو زبانه مستلزم تصمیم گیری در این موارد است:

کدام بخش از جمعیت را باید در نظر داشت؟ هدف های زبانی چه باید باشد؟ هر کدام در برنامه ها چه نقشی بر عهده می گیرند؟ چه سطحی از مهارت در هر یک از دو زبان مورد انتظار ماست؟ و در چه شرایطی احتمال کاربردشان وجود دارد؟

تجربه کشورهای مختلف حاکی از آن است که شدیدترین صورت پیامدهای منفی دوزبانگی هنگامی بروز میکند که زبان مادری وسیله محاوره در خانه و جامعه است. ولی جایی در نظام رسمی آموزش ندارد. در چنین وضعی فرد دو زبانه احتمالاً نسبت به زبان و فرهنگ خود احساس حقارت و نسبت به زبان و فرهنگ رسمی جامعه احساس بیزاری میکند. اما در شرایطی که زبان مادری به نحوی در نظام آموزشی راه یافته است و حتماً مثل کانادا، هر دو زبان در تمام صحنه های زندگی فعال اند دو زبانگی پیامد منفی در خور توجهی در حیطه های عاطفی و نگرشی ندارد و حتی گاه موجب میشود که فرد دو زبانه به میزان بیشتری از اعتماد به نفس، احساس توانایی، کنترل بیشتر بر محیط برخوردار باشد. دو زبانگی همچنین می تواند نقش مفیدی در کاهش تعصبات قومی ایفا کند (همان منبع).

دو زبانگی که در کشور ما وجود دارد می تواند به شیوه ای مستقیم در توانایی های شناختی و تحصیلی افراد تاثیر بگذارد همه امتحانات ورودی دانشگاه ها و مشاغل به زبان رسمی برگزار می شود لذا هر گونه ضعف و قوتی که داوطلب در زبان رسمی داشته باشد در نتایج امتحان معکوس خواهد شد (همان منبع).

پژوهش حاضر سعی دارد روشن سازد که آیا دو زبانگی موجود در منطقه ای از کشور بر حافظه کاری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان تاثیر گذار است؟ آیا بین دانش آموزان دو زبانه و یک زبانه به لحاظ عملکرد تحصیلی و حافظه کاری تفاوت وجود دارد؟ علت انتخاب متغیر حافظه کاری این است که این حافظه نقش تعیین کننده در یادگیری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دارد و قدرت به یادسپاری مطالب از سوی دانش آموزان در پیشرفت تحصیلی آنها موثر است.

سپس نتایج حاصل از این پژوهش ممکن است برای دست اندر کاران تعلیم و تربیت منطقه و کشور از جهت توجه به چگونگی تفاوت های فرهنگی و قومی و زبانی و نیز متناسب کردن برنامه ریزی ها و نیازهای کودکان مناطق مختلف مفید باشد تا تمامی برنامه ریزی های آموزشی و پرورشی متناسب با آنها طرح شده و از طریق این بررسی نواقص محیط ها و فرهنگ های مختلف رفع و برطرف گردد. و همچنین برای متخصصان تعلیم و تربیت که به نوعی با برنامه ریزی محتوای کتابهای درسی سر و کار دارند مضر فایده باشد و همچنین نتایج حاصل از این پژوهش می تواند برای معلمان و روانشناسان و سایر افرادی که با کودکان دو زبانه کار میکنند، می تواند مفید واقع گردد.

اهداف تحقیق

هدف کلی تحقیق

بررسی و مقایسه کارآمدی حافظه کاری و عملکرد تحصیلی در بین دانش آموزان پسر یک زبانه و دو زبانه پایه پنجم ابتدایی شهر کرمانشاه در سال تحصیلی 90-1389.

اهداف ویژه تحقیق

1. بررسی رابطه ی کارآمدی حافظه ی کاری و عملکرد تحصیلی در بین دانش آموزان یک زبانه.

2. بررسی رابطه کارآمدی حافظه کاری و عملکرد تحصیلی در بین دانش آموزان دو زبانه.

3.مقایسه کارآمدی حافظه کاری بین دانش آموزان یک زبانه و دو زبانه.

4.مقایسه عملکرد تحصیلی در بین دانش آموزان یک زبانه و دو زبانه.

فرضیه های تحقیق

1.بین کارآمدی حافظه ی کاری دانش آموزان یک زبانه و دو زبانه تفاوت وجود دارد.

2.بین عملکرد تحصیلی دانش آموزان یک زبانه و دو زبانه تفاوت وجود دارد.

3.بین کارآمدی حافظه کاری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان یک زبانه رابطه وجود دارد.

4.بین کارآمدی حافظه کاری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دو زبانه رابطه وجود دارد.

تعریف مفاهیم و واژه گان

تعریف نظری زبان

در مورد زبان تعریف و توصیفات متعددی صورت گرفته که عبارتند از:

زبان مجموعه کلماتی است که نظام یافته از علایم آوایی که ارزش آنها بوسیله اجتماع تعیین شده است و گوینده و

شنونده برای ایجاد ارتباط بین خود از ارزش قراردادی این علائم استفاده می نمایند. زبان امواج انرژی صوتی را که

متعلق به جهان خارج است در قالب معینی تنظیم میکند و از آن برای گزارش دادن راجع به اشیا و وقایع و تجارب

انسانی از جهان خارج استفاده می کند (باطنی، 1371) زبان مجموعه ای از نشانه هاست که بر خط جاری است، دو

بار تجزیه می شود و بر دو محور می نشیند (نجفی، 1385).

تعریف عملیاتی زبان

منظور از زبان در این تحقیق با دو سطح یک زبانی و دو زبانی (فارسی و کردی) که از طریق پرونده تحصیلی دانش آموزان در مقیاس اسمی مورد اندازه گیری قرار می گیرد، می باشد.

تعریف عملیاتی دانش آموزان یک زبانه

شامل دانش آموزانی که به زبان رسمی کشور (فارسی) صحبت میکنند و در خانه زبان محاوره ای او با افراد خانواده فارسی است.

تعریف نظری دانش آموزان دو زبانه

فردی دو زبانه خوانده می شود که علاوه بر زبان اول خویش دارای مهارتی هم اندازه در زبان دیگر باشد و این توانایی را داشته باشد که بتواند هر یک از آنها را بطور مساوی در شرایط همانند مورد استفاده قرار دهد. (سیگوان و مک کی، 1، 1369)

تعریف عملیاتی

شامل دانش آموزانی است که زبان خانوادگی آنها زبان رسمی کشور (فارسی) نیست بلکه کردی می باشد.

تعریف نظری حافظه کاری

حافظه کاری یک سامانه ذهنی است که وظیفه اندوزش و پردازش موقتی اطلاعات برای انجام یک رشته از تکالیف پیچیده شناختی نظیر فهمیدن، استدلال کردن و یادگیری را به عهده دارد (بدلی، 2، 1986 ص 34 به نقل از اسد زاده، 1388)

تعریف عملیاتی

¹-Sigvan & Makcay

²-Baddely